

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes Juridico-Theologicæ De Jure, & Justitia

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum ; [Graz], 1714

§. VIII. Disserationis I. Articuli VII. An Beneficiati mortaliter peccent profanando redditus superfluos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40013

accipientesque ab ijs obligentur restituere Suarez to, 4. de Relig. lib. 5. c. ultim. Molin. de just. D. D. 276. &c.

Hanc doctrinam existimat Wadingus n. 15. non esse certam sed probabiliter dici posse talem Regularem vali-

dè posse expendere in quosvis usus, idque esse praxi conforme. Pro hac sententia stat etiam Sanch. c. 9. n. 47. loquens de Religioso ejecto, eumque allegat Wadingus uti & Less. lib. 2. 41. dub. 15.

§. VIII. Dissertationis I. Articuli VII.

An Beneficiati mortaliter peccent profanando redditus superfluos.

401. **R**esponso affirmativa sponte sequitur ex num. 69. *versu Ratio desumitur, &c.* Præceptum enim in materia gravi obligat sub mortali, præceptum in nostro casu de toto superfluo in pauperes aliàsve causas pias dispensando est in materia gravi, ergo.

Quæritur ulterius primò an etiam alij accipientes à Beneficiatis Summam notabilem peccent mortaliter? affirmat Sanch. lib. 2. *Consl. c. 2. dub. 38. n. 14.* quia cooperantur peccato Beneficiari. *Resp.* omnino sic esset dicendum, si Beneficiati non sint fructuum Domini, tunc enim tam dantes, quam accipientes sunt rei mortalis culpæ contra Justitiam: Unde cum Regulares Beneficiati Episcopo inferiores non sint Domini per n. 62. *versu plerique agnoscunt*, tam hanc quam illis accipientes quid notabile in usus non pios, delinquent graviter: oppositum esse probabile sustinet ibi Wadingus. Dixi inferiores Episcopo, quia Episcopos etiam Regulares fieri reddituum Dominos est probabilis per n.

399. *versu. Resp Ad dubit. 1.* Verum cum n. 62. ostensum sit Dominos esse, secundum hanc opinionem.

Resp. Ad quæstionem negativè secundum probabiliorum cum Lugo D. 4. à n. 48. Moya in *appendice ad select. quæst. ad tract. 6. d. 6. q. 1. §. 4. à n. 12.* quia per ipsam oblationem dantis consumatur malitia, proinde subsequens acceptio non est cooperatio, sed per accidens se habet, uti fusius declarat Moya.

Quæritur secundò quanta summa debeat expendi profanè ut æquet peccatum mortale? *Resp.* cum Haunold. *tract. 4. n. 91.* dictam quantitatem mensurari non posse regulâ de quantitate sufficiente ad mortale furtum, sed majorem requiri, nimis autem laxam esse quartam, aut quintam partem omnium reddituum, ita ut si tanta profanetur sit mortale peccatum, secùs si infra eam, uti censent Molin Coninck Palao; inde enim sequitur, quod Archiepiscopus Toletanus habens in redditibus 30000 aureorum, ultra 5000. in usus profanos dissipare posset; quare
E e e 2 prop.

propter regulam meliorem, ac tutiorem vix assignari potest eam, quam assignat Lugo n. 42. nempe censeri parvam quantitatem in singulis centurijs Florenorum partem vigesimam, censetur enim moraliter bene expendisse 100. superfluis quinque solum profanatis, proinde habens 20000. superflua censetur ferè omnia pie expendisse si 1000. duntaxat in usus profanos dederit.

402. Quæritur, tertio quoniam nomine pauperum veniant in quos superflua sunt eroganda? *Resp.* venire quamvis causam piam, proinde non solos pauperes, ostiatim mendicantes, sed etiam personas illustres destitutas necessarijs ad sui statum conservationem, item quidquid ad cultum divinum, vel misericordiam spiritualem, aut corporalem proximi spectat, ut hospitalia, suffragia pro defunctis, communes Reipublicæ necessitates, nec jus præscribit an potius pauperibus loci Beneficij, aut alterius sit succurrendum: in gravi tamen necessitate potius iuvandi sunt Ecclesiæ propriæ præ extraneis, quia ante divisionem reddituum ipsa Ecclesia talem ordinem servavit Lugo à n. 38.

An possint ex proventibus alere proles secundum Conditionem status aut consanguineum in studijs est insinuatam numero 68. à versu sequitur secundo.

Quantum consanguineis indigis possint licetè suppeditare colligi potest ex n. 67. versu. Porro congrua sustentatio.

Dixi indigis quia non posse consanguineos ex redditibus superfluis ditari à Beneficiatis juxta nostram sententiam n. 69 defensam est evidens; oppositum asserunt obligantes duntaxat ad di-

midium superfluum, aut ad quartam horum partem apud P. Moya q. 2. §. 5. num 19. Imò etiam in nostris Principijs, quidquid de congrua sustentatione subtraxerint, possunt impendere in quosvis usus, consequenter etiam ditare consanguineos; nam tota congrua sustentatio est de genere bonorum quasi patrimonialium per n. 61.

Cavendum tamen est scandalum: hoc autem præcavebitur, si Beneficiatus non minuat consuetas Eleemosynas, ita cit. Moya ex communi monet cum Vasq. cavendum esse, ne iniquitas sibi mentiatum assignando sibi superflua tanquam ad statum sub decenciam pertinentia, nam doctrina nostra est de subtractis ex verè necessarijs ad decenciam status, seu ad congruam sustentationem.

Plurimorum aliorum fructus congesti ex missa, concionibus, funeribus, præsentia in choro, ex Capellania, sive hæc sit non collativa, id est, cujus Capellanus est ad nutum amovibilis, sive collativa, cujus nempe Capellanus, non est ad nutum amovibilis, uti præmissum est n. 60. censentur stipendia proinde quasi patrimonialia, uti loco cit. tradit Lugo, Haunold quibus addo Sanch. dub. 45. Moya n. 21. & 22. Igitur de his, habent libertatem disponendi in quosvis usus etiam per Testamentum.

De fructibus commendæ, & pensionibus, an etiam accensenda sint quasi patrimonialibus est decisum n. 66.

403. Est communis opinio cum Sanch. lib. 7. Moral. c. 8. n. 29. Moya §. 6. à n. 27. proventus commendarum militarium Equidum D. Jacobi, Alcantaræ, &c. spectare ad quasi patrimonialia, atque adeo de jis bonis liberè possunt

possunt disponere, dantur enim titulo seculari, videlicet militari, quibus non obstat votum paupertatis, quia consuetudo antiquissima sic est interpretata ipsorum paupertatem sine superiorum contradictione.

Huc spectat observatio Wadingi de contract. Disput. 2. dub. 3. §. 2. n. 16. Omnes quidem militares Ordines emitte- re tria substantialia vota, atque aded esse Religiosos, non tamen æqualiter perfectos, nam aliqui non vovent perfectam castitatem, sed solum conjugalem, atque aded nec perfectam paupertatem, cum hæc non possit stare cum statu Matrimoniali, & prolium generatione; & sic liberè disponere possunt non tantum de patrimonialibus, sed etiam commendæ fructibus, nam etiam horum sunt Domini contra Suarez secundum Sanch. lib. 7. c. 8. n. 29. Molin. tom. 1. de just. Disput. 141. versu. Est verò rigida ex communi contra Navar. &c. tales sunt nominati Equites D. Jacobi, &c.

Alij vovent perfectam, eamque solennem castitatem, ut Equites S. Joannis, seu Melitenses, & Ordinis Teutonici, & hos esse Dominij incapaces propter votum paupertatis, hæc tamen non est ita rigida, uti est Religiosorum Claustralium, retinent enim bona sua, & de illis disponunt, & quidem etiam per testamentum, non tamen absque licentia sui superioris Sanch. n. 36. validè igitur, ac licitè contractus celebrant, Dominium pecuniæ, aut mercis, quam vendunt, in alios transferunt, at rei ab jis emptæ Dominium non acquirunt saltem ut apud eos permaneat, sed solus liber usus.

404. Queritur quartò quo tempore eroganda superflua in pios usus? Resp. Non esse eundem Doctorum sensum, nam quidam cum Navarro volunt præsentibus necessitatibus esse succurrendum, quod alij cum D. Thom. 2. 2. q. 185. Art. 7. ad 4. approbant addentes posse Thesaurizari pro aliquo pio magnifico opere, aut possessiones in eum finem emi. Alij cum Lugo non malè dant hanc regulam, tunc eroganda esse, quando Beneficiarius in Dominio utilius impendi posse judicat instar fidelis æconomi. Si pro opere insigni destinentur, aditendum, ut id fiat invita, aut cum licentia Pontificis donatione mortis causa expendantur in opera pia, vel testamentum condatur, sed nec hoc caret periculo propter lites quæ sæpe excitantur ab hæredibus, ut quotidie cernimus. Tutissimum igitur est thesauros præmittere in Cælum, quam cum jisdem mori, ac saginam alijs famelicis præbere.

Queritur quintò an immobilia ex superfluis comparata sint applicanda pijs causis? Resp. Affirmativè cum communiore, veràque sententia apud Lugo num. 43. quia redditus superflui adhuc existant æquivalenter, quod sufficit ut sint obligati causis pijs. De cætero sicut Beneficiari erant Domini pecuniæ, quæ res emptæ sunt, ita istæ sive sint immobiles, sive utensiles, mobilésque, & se moventes cadunt sub eorundem Dominium, subrogatum enim sapit naturam ejus, cui subrogatur c. Ecclesia 3. juncta glossa in it. ut lite pendente Wiest. de pecul. Clericor. n. 44. In dubio, an ex proprijs aut ex Beneficialibus sint comparata, præsumitur, quod

ex Beneficialibus, si ante Beneficium habuerunt tenue patrimonium, e contra si pingue, Beneficium autem tenue præsumitur, quod ex patrimonio, ita *W. est. à. n. 46.*

405. Quæres sextò an ex superfluis Beneficiatus possit solvere sua debita, & an expensæ in litem pro defensione jurium Beneficij in defectu hujus reddituum sint supplendæ ex Patrimonio? *Resp.* Ad sextum cum distinctione, si caret Patrimonialibus, potest solvere debita quacunque ex causa etiam non pia contracta ex *cap. pervenit, de fidejussoribus: cap. olim 2. de restitutione spoliationum*, ubi Episcopus est coactus ex Ecclesiasticis redditibus debita solvere. Ratio, quia talis est pauper, ergo ut pauper potest redditus accipere, ac jis debita expungere. Si habet Patrimonialia, non potest ex redditibus solvere debita facta ex causa non pia, quia sic expenderentur in usus vanos, potest verò si contraxit ea pro sui sustentatione, aliavè pia causa: portio enim pro sustentatione est merces laboris, expensæ autem pro pia causa sunt Eleemosyna, quæ potest fieri ex redditibus. *Resolutio tota est Thomæ Sanch, dub. 42. jun. eto dub. 38. n. 15.*

Sed an expensæ factæ in litem pro defensione jurium Beneficij in defectu

reddituum Beneficij supplendæ sint ex patrimonio? *Resp.* Cum Lugo *n. 51.* affirmativè, si defensio juris concernit commodum solius Beneficiarij; si autem ipsum Beneficium ad parvas expensas tenetur ex proprio, quia est usufructuarius, hic autem tenetur expensas modicas pro conservatione Beneficij, secùs ad magnas.

406. Quæritur septimò an Ecclesiastici Beneficiati strictius obligentur ad Eleemosynas, quàm sæculares, & utrum teneantur in pauperum necessitates inquirere? *Resp.* Ad primum affirmativè, quia sunt Patres pauperum, debentque alijs præbere exemplum ratione status, & totum, quod congrua sustentationi superest, in usus pios profunderere *num. 60.* Non ergo possunt Thesaurizare ad suorum statum mutandum in altiore. Et cum cura paterna jis erga pauperes incumbat, debent in hos inquirere, *Raynaud. tom. 22. civit. mala è bonis Ecclesie lib. 2. Sect. 3. c. 3. n. 23.* Vasq. *in opusculo de Eleemos. c. 4. n. 14.* saltem in generali: ab hoc indagandi onere citat. *Raynaud. liberat Beneficiatos non pastores, quia raro non occurrunt egeni, in quos superflua erogent.*

